

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ КОНТРАКТ – РЕЗУЛЬТАТ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ)

FOREIGN-ECONOMIC CONTRACT – THE RESULT OF THE EFFECTIVENESS OF FOREIGN TRADE OPERATIONS (ON THE EXAMPLE OF DAIRY PRODUCTS)

У статті розглянуто стан та перспективи експорту молочних продуктів на вітчизняному та світовому ринку. Наведено перелік країн-лідерів у світовому експорті молочних продуктів. Проаналізовано виробництво молочних продуктів України з 2012 по 2016 років. Розглянуто перелік найбільших та найприбутковіших підприємств молочної промисловості на Україні за результатами 2015 року. Запропоновано зовнішньоекономічний контракт щодо експорту молочних продуктів та доведено його ефективність.

Ключові слова: зовнішньоекономічний контракт, зовнішньоторговельні операції, експорт, молочні продукти, операції купівлі-продажу.

В статье рассмотрены состояние и перспективы экспорта молочных продуктов на отечественном и мировом рынках. Приведен перечень стран-лидеров в мировом экспорте молочных продуктов. Проанализировано производство молочных продуктов Украины с 2012 по 2016 лет. Рассмотрен

перечень крупнейших и самых прибыльных предприятий молочной промышленности на Украине по результатам 2015 года. Предложен внешнеэкономический контракт по экспорту молочных продуктов и доказана его эффективность.

Ключевые слова: внешнеэкономический контракт, внешнеторговые операции, экспорт, молочные продукты, сделки купли-продажи.

The article discusses the prospects of dairy product exports in the domestic and world markets. The list of leading countries in world exports of dairy products is presented. The production of dairy products of Ukraine from 2012 to 2016 has been analyzed. The list of the largest and most profitable dairy enterprises in Ukraine in the year 2015 is considered. There was also a complicated foreign economic contract for the export of dairy products and its effectiveness is proved.

Key words: foreign economic contract, foreign trade operations, export, dairy products, sale and purchase operations.

УДК 339.5

Сафонова М.Ю.

студентка

Київський національний економічний

університет

імені Вадима Гетьмана

Постановка проблеми. Міжнародне економічне співробітництво є одним із головних чинників впливу на рівень розвитку економіки кожної окремої країни і світового прогресу в цілому. Складовим елементом такого співробітництва є зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання різних країн. Для них важливим є знання особливостей комерційних операцій та правил укладання різних видів міжнародних контрактів. Саме від цих знань залежить успіх зовнішньоекономічних операцій купівлі-продажу, експортно-імпортних операцій, операцій реекспорту та реімпорту, операцій зустрічної торгівлі тощо.

Значне підвищення цін на продовольчі товари, протягом останнього року, призвело до різкого зниження купівельної спроможності пересічного українця, що поставило під загрозу продовольчу безпеку нашої країни. За таких умов надзвичайно гостро постає проблема підвищення ефективності функціонування тваринницької галузі в цілому, і молочного підкомплексу зокрема. Є необхідність проаналізувати сучасний стан молочного ринку світу та країн-лідерів, з виробництва цієї продукції, зробити відповідні висновки, й окреслити перспективні шляхи подальшого розвитку молочного скотарства у нашій державі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням стану та перспектив експорту молочних продуктів на вітчизняному та іноземному ринку присвячені праці таких вчених як

В. Шубравської, Т. Соколовської, В. Бондаренко, Ю. Кернасюк, С. Косенко.

Постановка завдання. Метою статті є моделювання зовнішньоторговельної угоди з експорту молочних продуктів, а також аналізу ефективності зовнішньоторговельної угоди експорту молочних продуктів з України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження світового ринку молочних продуктів підтвердило, що виробництво молока у світі постійно зростало протягом останніх десятиліть, збільшуючись кожного року в середньому на 2%. За попередніми даними міжнародної організації з продовольства та сільського господарства ООН (FAO), у 2016 воно досягло 817 млн тон. Лідером виробництва молочних продуктів є ЄС, Індія і США, що разом виробляють більше половини молока у світі. Китай виробляє лише 5% і посідає разом з Пакистаном 4 і 5 місця. Україна – у другій десятці найбільших країн-виробників [12].

Найбільше молочних продуктів у світі споживається у свіжій формі, загальне виробництво яких склало у 2015 р. 415 млн тон. У цьому виробництві лідерами є Індія (23%), ЄС (11%), Китай (10%), Пакистан (8%) і США (6%).

Світове виробництво сирів має таку динаміку: 22,6 млн тон у 2015 р. Найбільший виробник – ЄС, європейська частка у світовому виробництві становить 45%. За другим місті США (23%), Бразилія (3%), Єгипет (3%), Аргентина (3%). Україна

посідає місце у другій десятці з часткою 0,7%, причому необхідно підкреслити динаміку скорочення виробництва сирів.

Світове виробництво вершкового масла склало 10,5 млн тон. Найбільші світові виробники: Індія (36% всього обсягу), ЄС (22%), США (8%), Пакистан (7%), Нова Зеландія (6%). Україна 1% [12].

Виробництво молочної продукції залишається одним із важливих секторів економіки, який постійно розвивається. Динаміка виробництва молочних продуктів в Україні у 2012-2016 рр. наведена в табл. 1.

Відповідно до табл. 1 можна стверджувати, що по більшості груп відбувається поступове, постійне скорочення обсягів виробництва, у середньому на 12 % за 2 роки і від 10% до 50% за 5 років. Найбільшого спаду зазнали спреди та жирові суміші – майже на 50% за 5 років та на 16,68% за минулий рік, щорічно суттєво знижується обсяг консервів молочних та

жирних сирів – загалом на 40% або 51 та 19 тис. тон відповідно за 5 років та на 8,5% або 7,1 та 2,6 тис. тон відповідно за минулий рік. Молоко рідке та кисломолочна продукція знизили обсяг виробництва на 10% та 22% за 5 років відповідно. У порівнянні із 2015 роком, об'єми виробництва молока рідкого скоротилися на 4,3% або 28 тис. тон. Продукція кисломолочна у 2016 році, порівняно з 2015 роком децю збільшила своє виробництво – майже на 0,1%, що вже є позитивною тенденцією, враховуючи падіння на 22% за останні 5 років.

Зниження обсягів виробництва молочної продукції, насамперед, пов'язано зі зниженням споживання молока та молокопродуктів на душу населення внаслідок зниження платоспроможності населення та підвищення цін реалізованої продукції, а також втрату ринку Росії (рис. 1).

Провідні країни-експортери молока у 2016 року наведені на рисунку 2 та 3.

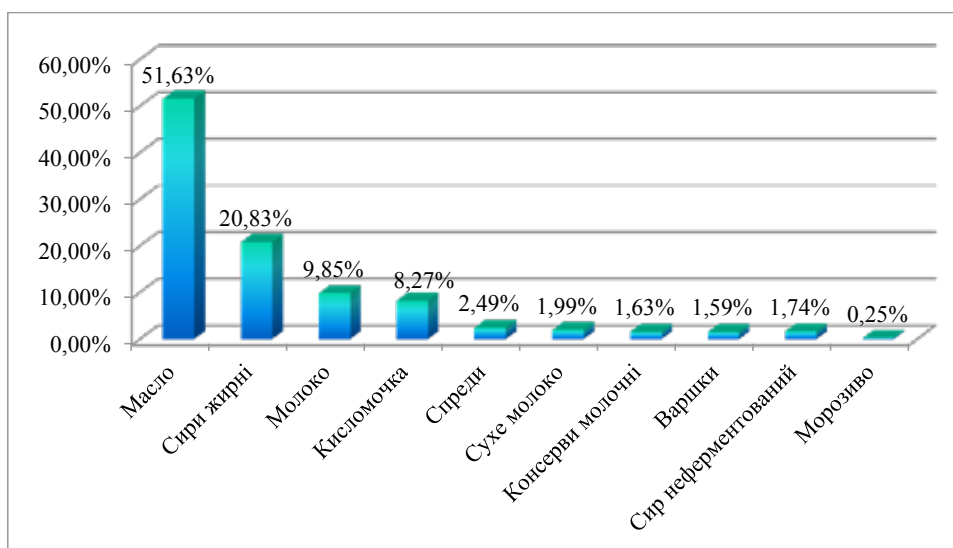

Рис. 1. Структура виробництва української молочної продукції у 2016 р.

Таблиця 1

Виробництво молочної продукції в Україні у 2012-2016 рр., тонн

Найменування продукції	Фактично вироблено					Відхилення			
	2012	2013	2014	2015	2016	Абсолютне, тон		Відносне, %	
						16/15	16/12	16/15	16/12
Молоко оброб. рідке	698181	631173	721387	660434	632108	-28326	-66073	-4,29	-9,46
Молоко і вершки сухі	53407	38804	45540	44735	43780	-955	-9627	-2,13	-18,03
Масло вершкове	69898	61514	80144	70155	70749	594	851	0,85	1,22
Сир свіжий	58615	53265	50226	43959	46406	2447	-12209	5,57	-20,83
Сир жирний	127365	110935	85227	83227	76092	-7135	-51273	-8,57	-40,26
Консерви молочні	47147	36778	33026	30358	27767	-2591	-19380	-8,53	-41,11
Прод. кисломолочна	372023	355716	326758	290231	290481	250	-81542	0,09	-21,92
Казеїн	6179	2321	3630	4451	4889	438	-1290	9,84	-20,88
Морозиво та харч. лід	95435	95581	88393	77426	82347	4921	-13088	6,36	-13,71
Спреди та сум. жирові	38841	33751	33090	23368	19470	-898	-19371	-16,68	-49,87
Молоковмісні продукти	87661	83084	109691	102665	92091	-10574	4 430	-10,30	5,05

Джерело: [6]

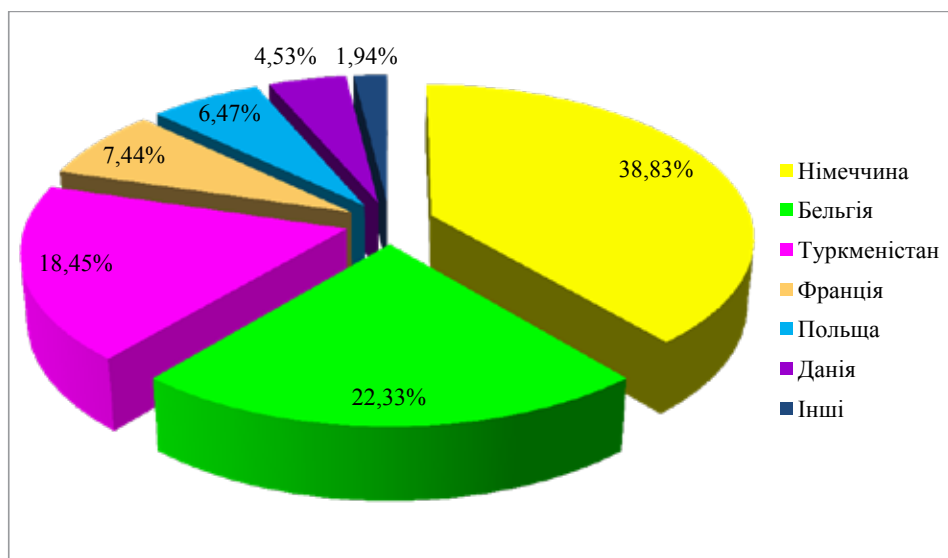

Рис. 2. Країни-експортери молока та вершків не згущених у 2016 р.

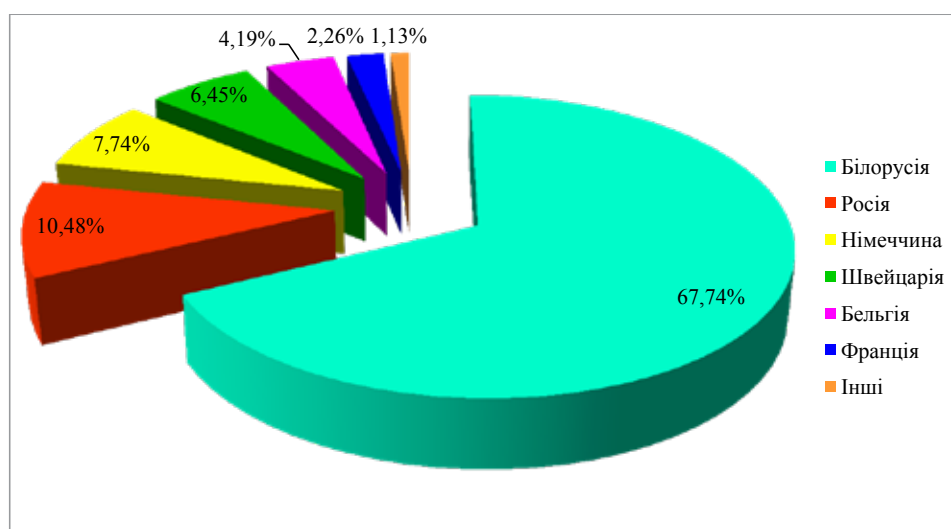

Рис. 3. Країни-експортери молока згущеного у 2016 р.

Відповідно до рисунка 2, провідні позиції щодо експорту у секторі молока та вершків не згущених у 2016 р. належали: Німеччині – 38,83%, Бельгії – 22,33% та Туркменістану – 18,45%.

Рис. 3 підтверджує, що лідером експорту молока згущеного є Білорусь з часткою 66,74% від загального експорту. Російська Федерація займає 10,48% світового експорту молока згущеного, Німеччина – 7,74%, а Бельгія – 4,19%.

Провідні позиції у 2016 році у експорті вершкового масла належали Новій Зеландії (23,94%), Нідерландам (15,69%), а у секторі сирів Польщі (40,66%) та Німеччині (27,14%).

Враховавши зміну структури виробництва молочної продукції в Україні та визначивши основні країни-гравці зовнішнього ринку молочної галузі, варто зазначити основних гравців внутрішнього ринку України. Сьогодні в Україні майже

80% ринку контролює 50 заводів, значна частина яких входить до складу великих холдингов. Розглянемо перелік найбільших та найприбутковіших підприємств молочної промисловості на Україні за результатами 2015 року на рисунку 4.

«Терра Фуд» є лідером в Україні з виробництва фасованого вершкового масла і плавленого сиру. Свою продукцію «Терра Фуд» поставляє більш ніж в 40 країн, в тому числі на Близький Схід, в країни Північної Африки, на Балкани, а також в Китай, США і Північну Корею.

«Молочний Альянс» лідирує за обсягами продажів молока в Україні (22% ринку). Компанія також є №1 по виробництву і експорту сухої молочної сироватки. Свою продукцію група експортує в 35 країн, в тому числі в арабсько-мусульманські. У грудні 2015-го вона отримала сертифікати на експорт молочної продукції під ТМ «Славія» у Китай а з

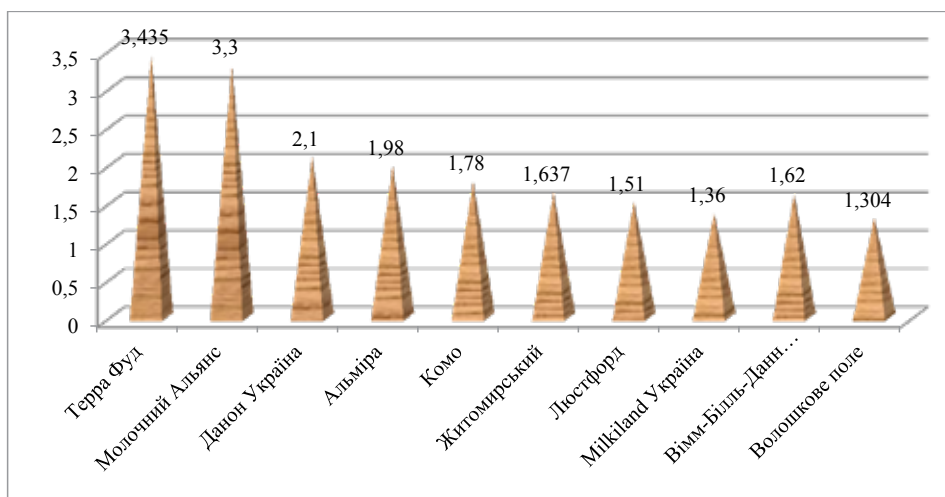

Рис. 4. Виручка за 2015 рік, млрд. грн.

10 січня 2016 право експорту до країн ЄС. Загалом в 2016 році ГК «Молочний альянс» було експортовано 550 тон вершкового масла, 140 із яких до ЄС, 382 – до Марокко та Єгипту і 25 тон до ОАЕ.

Головним регулятором тарифного регулювання експорту молочних продуктів є мито. Ставки митного та не митного регулювання затверджуються Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Митний тариф України» № 1109-V від 31.05.2007 молочні продукти відносяться до групи 04.

Ставки мита молочних продуктів наступні: 0401 10 10 00 – 0401 30 99 00 (молоко та вершки, не згущені та без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин) – 0,1 євро за 1 л.; 0402 10 11 00 – 0403 90 99 00 (молоко та вершки, згущені або з доданням цукру чи інших підсолоджувальних речовин) – 0,5 євро за 1 кг; 0404 10 02 00 – 0404 90 89 00 (молочна сироватка) – 0,2 євро за 1 кг; 0405 10 11 00 – 0405 90 90 00 (масло вершкове та інші жири, вироблені з молока; молочні пасти) – 1,5 євро за 1 кг; 0406 10 20 00 – 0406 90 99 90 (сири всіх видів і кисломолочний сир) – 0,8 євро за 1 кг.

Нетарифні методи регулювання – це комплекс заходів обмежувально-заборонного характеру, що перешкоджають проникненню іноземних товарів на внутрішній ринок та стимулюють розвиток експортного потенціалу держави як суб'єкта світових господарських зв'язків.

До молочних продуктів при експорті застосовуються непрямі методи нетарифного регулювання. Зокрема, застосовується технічне регулювання.

Отже, зовнішньоторговельні операції з молочними продуктами здійснюються згідно законодавства України у сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності. При цьому при експорті

молочних продуктів застосовуються заходи тарифного і нетарифного регулювання, а оскільки молочні продукти входять до продовольчих товарів, то до них застосовується жорсткий радіологічний, екологічний та фіто санітарний контроль.

Зовнішньоторговельний договір купівлі-продажу являє собою зовнішньоторговельну операцію у сфері міжнародної торгівлі, що містить в собі статті за якими здійснюються експорт чи імпорт зазначеної продукції.

Нами запропоновано зовнішньоторговельний договір з експорту молочних продуктів та проведені розрахунки його ефективності.

ДОГОВІР № КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ

м. Київ «10» березня 2017 р.

АО «Молочний Альянс» (м. Київ, Україна), надалі – «Продавець», в особі директора Волошина Олега Миколайовича, який діє на підставі Статуту з одного боку, та ТОВ «Євроопт» (м. Брест, Білорусь), надалі «Покупець», в особі директора Онуфрієнка Сергія Анатолійовича, який діє на підставі Статуту з другого боку, які далі по тексту іменуються «Сторони», а кожний окремо «Сторона» уклали договір купівлі-продажу молочних продуктів (далі по тексту «Договір») на наступних умовах.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Продавець зобов'язується передати Покупцеві Товар в комплектації, асортименті, кількості та по ціні, що вказані в розділі 3 даного Договору, а Покупець зобов'язується прийняти Товар та сплатити його вартість у порядку і на умовах, визначених цим Договором.

1.2. Кожна із сторін гарантує, що на момент укладання цього Договору вона не є жодним чином обмеженою законом, іншим нормативним чи правозастосовним актом, судовим рішенням або іншим передбаченим відповідним чинним законодавством, способом в своєму праві укла-

дати цей Договір та виконувати усі умови, визначені у ньому.

1.3. Продавець та Покупець відповідно підтверджують, що укладання цього Договору та виконання передбачених ним умов для Продавця і Покупця не суперечить нормам чинного законодавства та статутним цілям діяльності Сторін.

2. КІЛЬКІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ТОВАРУ

2.1. Продавець передає, а Покупець приймає товар у кількості 50 тонн, а саме 100 000 упаковок йогурту «Яготинський», кожна упаковка по 450 мл.

2.2. Якість Товару повинна відповідати встановленим у країні походження стандартам, та у разі необхідності, підтверджуватися сертифікатами про походження та якість.

2.3. Приймання товару за якістю та кількістю проводиться на складі Покупця.

2.4. У випадку невідповідності Товару обумовленим Сторонами вимогам та стандартам, Продавець зобов'язаний компенсувати Покупцю завдані цим збитки визначеним Сторонами способом.

3. ЦІНА ДОГОВОРУ

3.1. Ціна наведена у гривнях та доларах США і включає в себе вартість Товару, доставки, упаковки, маркування та документації.

3.2. Загальна вартість Договору становить 2 158 400,00 грн. (два мільйони сто сорок вісім тисяч чотириста гривень 00 коп.) за офіційним курсом НБУ станом на 09.03.2017р. 1 долар = 26,98 грн.

80 000,00 дол. США (вісімдесят тисяч 00 центів) згідно із Специфікою, що додається нижче.

№ п/п	Найменування Товару	Кількість Товару (1 уп. по 450 мл.)	Ціна за одиницю Товару (USD) (з урахуванням ПДВ)	ВСЬОГО до сплати за Товар (USD)
1.	Йогурт «Яготинський»	100 000	\$ 0,8	\$ 80 000
Загальна сума, USD: \$80 000				

3.3. Ціна товару є твердою і не змінюється протягом дії Договору.

4. БАЗИСНІ УМОВИ ПОСТАЧАННЯ ТОВАРУ

4.1. Продавець зобов'язується доставити товар Покупцеві на умовах СІР «Інкотермс 2010», що включає перевезення та страхування товару до зазначеного місця, а саме Склад МНА м. Брест, а Покупець зобов'язується оплатити Товар в повному обсязі, в строк та на умовах, передбачених Договором.

4.2. Товар поставляється у період з 24 березня по 20 квітня 2017 року.

4.3. Вантажовідправник є уповноважена Продавцем фірма, зазначена в акредитиві.

4.4. У разі здійснення передоплати термін поставки не більше 15 днів з моменту здійснення передоплати.

4.5. Право власності на Товар переходить до Покупця після його оплати в повному обсязі та підписання Сторонами двостороннього акту прийому-передачі.

4.5. Фактична передача Товару здійснюється в момент підписання Сторонами Акту прийому-передачі, за умови повної оплати Замовником вартості Товару. Одночасно з Товаром Покупцеві передаються технічні документи (сертифікат відповідності Товару, сертифікат походження Товару) та бухгалтерська документація.

5. УПАКОВКА, МАРКІРУВАННЯ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ ТОВАРУ

5.1. Якість і комплексність Товару повинні відповідати вимогам, які встановлені чинними державними стандартами України.

5.2. Гарантійні зобов'язання Продавця перед Покупцем регулюються розділом 10 цього Договору.

5.3. Упаковки, в яких відвантажується товар, повинні забезпечувати, за умов належного поводження, цілісність товару при транспортуванні, збереженні якісних характеристик та герметичності тари.

5.4. На кожне місце Продавцем наноситься таке маркування: найменування Продавця, номер Договору, номер місця, вага брутто та нетто, номер серії та інші реквізити, завчасно повідомлені Покупцем Продавцеві.

5.5. Датою поставки вважається дата відмітки митниці в пункті призначення вантажу.

5.6. Повідомлення про відвантаження направляється факсимільним зв'язком (товарно – транспорту накладна та рахунок – фактура) Продавцем Покупцю в день відвантаження.

6. УМОВИ ЗДАЧІ-ПРИЙОМУ ТОВАРУ

6.1. Усі ризики і права власності на Товар переходять до Покупця відповідно до умов поставки СІР згідно з Інкотермс 2010.

6.2. Місце фактичного прийому Товару – Склад МНА м. Брест.

7. УМОВИ ПЛАТЕЖУ

7.1. Розрахунки згідно з даним Договором мають бути здійснені шляхом без відзивного документарного акредитива, відкритого за дорученням Покупця на користь Продавця банком – кореспондентом уповноваженого банку і авізованого через уповноважений банк.

7.2. Якщо акредитив буде відкритий банком, який не є кореспондентом уповноваженого банку, Покупець зобов'язується забезпечити підтвердження акредитива банком-кореспондентом уповноваженого банку.

7.3. Акредитив на загальну суму Договору має бути відкритий не пізніше 3 днів від дати повідомлення Продавцем про готовність Товару до відвантаження. Термін дії акредитива – до 10 травня 2017 року.

7.4. Платежі за Договором будуть здійснюватися наступним чином:

- 30 % передоплати у термін до 17 березня 2017 року;
- 40 % оплати протягом наступних 14 днів;
- 30 % оплати до 25 квітня 2017 року.

7.5. Платежі за Договором здійснюється у доларах США.

7.6. Усі витрати, пов'язані з обслуговуванням акредитива на території Продавця, несе Продавець. Усі витрати, пов'язані з обслуговуванням акредитива на території Покупця, несе Покупець.

8. ФОРС-МАЖОР

8.1. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за цим Договором, якщо таке невиконання або неналежне виконання спричинено обставинами форс-мажору.

8.2. Під обставинами форс-мажору у цьому Договорі Сторони розуміють дію непереборних сил, що виникли незалежно від волі сторін, появу яких сторони не могли передбачити або запобігти виникненню яких, та які включають, не обмежуючись цим, наступне: пожежі, повінь, землетруси, зсуви, інші стихійні лиха та сезонні природні явища, зокрема закриття шляхів, проток, перевалів, портів, а також війна, військові дії, блокади, страйки, ембарго, акти державних органів та такі подібні явища і дії, що роблять неможливим або суттєво заважають виконанню умов цього Договору Сторонами.

8.3. При виникненні форс-мажорних обставин Сторона, виконанню чиїх зобов'язань перешкоджають такі обставини, повинна письмово сповістити про це іншу Сторону протягом 10 днів з дати їх появи. У цьому разі строк виконання своїх зобов'язань за Договором Стороною, що перебуває під дією форс-мажорних обставин, продовжується на строк дії таких обставин.

9. ГАРАНТІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

9.1. Продавець гарантує належну якість Товару за умови дотримання Покупцем правил транспортування, зберігання і експлуатації Товару.

9.2. Гарантійний термін на Товар визначається відповідно до державних стандартів України.

9.3 В разі виявлення невідповідності товару Стандартам України або Стандартам Білорусії Продавець зобов'язується за власний рахунок, протягом 7 днів від дня отримання відповідного повідомлення Покупця, замінити товар на якісний та відшкодувати таким чином збитки, понесені Покупцем на території України.

10. САНКЦІЇ ТА РЕКЛАМАЦІЇ

10.1. У випадку невиконання або неналежного виконання зобов'язання по поставці Товару, Продавець зобов'язаний сплатити Покупцеві штрафні санкції у вигляді пені в розмірі 0,5% за кожен день прострочення виконання зобов'язання.

10.2. У випадку невиконання або неналежного виконання Покупцем своїх договірних зобов'язань по оплаті Товару він зобов'язаний сплатити Продавцеві пеню в розмірі 0,6% від вартості товару за кожен день прострочення виконання зобов'язання.

10.2. Рекламації можуть бути подані щодо якості – у разі невідповідності якості Товару передбаченим цим Договором вимогам, щодо кількості – у випадку невідповідності кількості товарів транспортним документам за вагою та кількістю місць.

10.3. Покупець має право заявити Продавцеві претензію протягом 14 днів та дає відповідь поштою та факсом протягом 7 банківських днів.

10.4. Документом, який підтверджує невідповідність якості Товару передбаченим цим Договором вимогам або кількості Товару – документам про відвантаження, Сторони визнають акт, складений за участю Київської торгово – промислової палати.

11. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ (АРБІТРАЖ)

11.1. Будь-який спір, що виникає за даним договором або у зв'язку з ним, підлягає передачі на розгляд і остаточний дозвіл у Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України.

11.2. Сторони згодні з тим, що в процесі розгляду й дозволу спора буде застосовуватися Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.

12. ІНШІ УМОВИ

12.1. Договір складено в двох примірниках, які мають однакову юридичну силу, по одному для кожної Сторони.

12.1. Підписання цього Договору є остаточною обставиною, і анулює всі попередні усні та письмові домовленості щодо предмета цього Договору.

12.2. Всі зміни та доповнення до цього Договору вважатимуться дійсними, якщо вони внесені у письмовій формі і підписані уповноваженими представниками Сторін. Сторони домовилися, що для оперативної роботи факсимільні копії документів мають юридичну силу до надання оригіналів.

12.3. Сторони погодилися, що текст Договору, будь-який матеріал, інформація та відомості, які стосуються Договору, є конфіденційними, і не можуть передаватися третім особам без попередньої письмової згоди іншої Сторони Контракту, крім випадків, коли така передача пов'язана з одержанням офіційних дозволів, документів для виконання Договору або сплати податку, інших обов'язкових платежів, а також у випадках, передбачених чинним законодавством України, що регулює зобов'язання Сторін Договору.

12.4. Даний Договір стає чинним з моменту його підписання та діє до виконання Сторонами його умов.

12.5. У випадках, не передбачених даним Договором, Сторони керуються чинним цивільним законодавством України.

13. ТЕРМІН ДІЇ

13.1. Даний Договір набуває чинності з моменту його підписання і діє до моменту повного виконання Сторонами своїх обов'язків за цим Договором.

14. АДРЕСИ ТА БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ СТОРІН

Продавець:
вул. М. Лескова, 9,
м. Київ, Києво-Свято-
шинський р-н, Київська
обл., 08132, Україна
р/р 33348008401259,
Приватбанк, м. Київ,
МФО 3333335.

Покупець:
ТОВ «Євроопт»,
м. Брест, Варшавське
шосе, 11, Білорусь,
р/р 22248008401259,
Національний банк,
м. Мінськ

15. ПІДПИСИ СТОРІН

Директор
АО «Молочний Альянс»
_____ Волошин О. М.

Директор
ТОВ «Євроопт»
_____ Онуфрієнко С.А.

Розрахуємо ефективність здійснення зовнішньоторговельної угоди з експорту йогурту «Яготинський» за умовним зовнішньоекономічним контрактом.

4.1 Умови експорту товару:

а) Закупівельна вартість 1 упаковки йогурту становить 0,8 дол. США (або 21,58 грн.) згідно з офіційним курсом НБУ на 09.03.2017 р. 1 долар = 26,98 грн. Таким чином, сума контракту складає 80 000 дол. (\$) та 2 158 400 грн.

б) кредит не надається;

в) Витрати, пов'язані з експортом:

- транспортні витрати (+ розвантаження-навантаження) = 3 000 \$ = 80 940 грн.
- виклик митного інспектора – 30 \$ = 809,4 грн.
- страхування = 80 000 * 0,02 = 1 600 \$.

Оформлення вантажно-митної декларації (ВМД) коштує 800 грн. Вся продукція відноситься до однієї категорії товарів (код 2203), тому на одну машину буде оформлятися одна ВМД, додаткові листи не потрібні, буде відправлено 25 машин. Отже оформлення ВМД буде коштувати: 800*15=12 000 грн. = 445 \$.

Сертифікати походження видаються Торгово-промисловою палатою і коштують 250 грн. за один сертифікат. Один сертифікат видається на одну машину. Отже витрати на отримання сертифікатів будуть складати:

$$250 * 15 = 3\,750 \text{ грн.} = 139 \$.$$

Всього витрат пов'язаних з експортом = 5 214 \$.

4.2. Витрати, пов'язані з митним оформленням експорту вантажу:

а) Сплата експортного мита – 50 000 кг * 0,2 євро = 10 000 євро = 10 700 \$;

б) Сплата митних зборів – 80 000 \$ * 0,2% = 16 \$;

в) Акцизний збір – йогурт не є підакцизними товарами, оскільки належать до групи продуктів харчування;

г) Експортер займається виробництвом йогурту на експорт із придбаної сировини, отже ПДВ повертається лише з нарахованого мита та митних зборів: (10 700 + 16) * 0,2 = 2143,2 \$.

4.3 Розрахунок валютної виручки (кількість товару * ціну товару) : 100 000 шт. * 0,8 \$ = 80 000 \$ = 2 158 400 грн.

4.4. Розрахунок валового доходу (виручка – витрати по експорту): 80 000 \$ – (5 214 + 10 716) = 64 070 \$.

4.5. Розрахунок з бюджетом:

Повернення сплаченого ПДВ = (80 000 + 5 214 + 10 716) * 0,2 = 29 186 \$.

4.6. Розрахунок прибутку (валовий дохід – відрахування) = 64 070 \$ – 29 186 \$ = 34 884 \$;

4.7. Сплата податку на прибуток (сума отриманого прибутку до оподаткування * 18%) = 34 884 \$ * 0,18 = 6 279,12 \$;

4.8 Розрахунок чистого прибутку (прибуток до оподаткування – податок на прибуток): 34 884 \$ – 6 279,12 \$ = 28 604,88 \$;

4.9 Розрахунок рентабельності зовнішньоторговельної угоди (прибуток / виручка * 100%) = (34 884 \$ / 80 000 \$) * 100% = 43,605%.

Отже провівши наступні розрахунки можна стверджувати, що ефективність даної угоди експорту молочних продуктів є високою, адже рентабельність угоди складає 43,605%. Для більш точного визначення ефективності запропонованої угоди необхідно провести коефіцієнтний аналіз. Для проведення коефіцієнтного аналізу необхідно визначити коефіцієнт ефективності експорту товару та альтернативний коефіцієнт ефективності експорту.

4.10. Коефіцієнти ефективності експорту товару.

Експорт товару ефективний, якщо експортний дохід перевищує експортні витрати. Це відбиває базовий коефіцієнт ефективності експорту.

Собівартість 1 упаковки йогурту «Яготинський» – 14 грн. , а собівартість 100 000 упаковок 1 400 000 грн.

Собівартість 1 упаковки йогурту «Яготинський» – 0,51\$, а собівартість 100 000 упаковок 51 000 \$.

Розрахуємо базовий коефіцієнт ефективності експорту:

$$E_e^{\sigma} = \frac{B_e}{C_m + T_b + O_b}$$

де E_e^{σ} – базовий коефіцієнт ефективності експорту;

B_e – виторг від експорту = 80 000 \$

C_m – собівартість товару = 51 000 \$

T_b – транспортні витрати = 4 630 \$

O_b – організаційні витрати = 584\$

$$E_e^{\sigma} = 80\,000 \$ / (51\,000 \$ + 4\,630 \$ + 584 \$) = 1,42 > 1.$$

Оскільки коефіцієнт більший за одиницю то експорт ефективний. Але для визначення ефективності експорту розрахунок лише базового

коефіцієнту ефективності експорту недостатньо. Необхідно з'ясувати чи є експорт товару більш вигідною операцією, ніж продаж цього товару всередині країни. Для цього використовують альтернативний коефіцієнт ефективності експорту:

$$E_e^a = \frac{B_e - C_m - T_a - O_a}{B_e - C_m}$$

де E_e^a – альтернативний коефіцієнт ефективності експорту;

B_B – внутрішній виторг (виторг від продажу товару у середині країни) = 65 000 \$

$$E_e^a = (80\,000 \$ - 51\,000 \$ - 4\,630 \$ - 584 \$) / (65\,000 \$ - 51\,000 \$) = 23786 / 14000 = 1,699 > 1.$$

Альтернативний коефіцієнт є більшим від одиниці, тому можна вважати що експорт даного товару є ефективним і більш прибутковим чим продаж на внутрішньому ринку.

Отже, на основі проведеного коефіцієнтного аналізу можна стверджувати, що зовнішньоекономічний контракт на експорт молочних продуктів є ефективним, тому що базовий коефіцієнт експорту та альтернативний коефіцієнт ефективності експорту більше одиниці. А це означає, що прибуток від реалізації молочних продуктів на зовнішньому ринку є вищим ніж прибуток від реалізації такої ж партії цукру на внутрішньому ринку.

Також підприємство отримує високий рівень рентабельності 43,605% за значної загальної суми прибутку. Таким чином, при наявності якісного продукту, в даному випадку йогурту «Яготинський», сертифікованих та вироблених за світовими стандартами, українське підприємство – виробник та продавець молочних продуктів має можливість продавати продукцію на зовнішніх ринках.

Висновки з проведеного дослідження. Провівши моделювання зовнішньоекономічної угоди, можна зробити наступні висновки.

Перш за все, слід підкреслити, що сучасний ринок молочної продукції України характеризується постійним зниженням як обсягів виробництва продукції (від – 10% до – 50% за останні 5 років) так і кількості корів що виробляють молоко (на 15% за останні 5 років).

Варто зазначити що за 2016 рік темпи зниження обсягів виробництва скорочуються, деякі групи товарів (сири, спреди, вершкове масло, кисломолочна продукція, морозиво) навіть мають позитивну динаміку, порівняно з 2015 роком. Це означає що криза, що виникла після втрати території та ринку Росії, поступово проходить, а підприємства знаходять нові ринки для реалізації своєї продукції.

Найпопулярнішими ринками для експорту сьогодні є країни Близького Сходу (Молдова, Єгипет, Марокко, Казахстан, ОАЕ, Туніс, Лівія, Алжир), починають купувати нашу продукцію також ринки Китаю та ЄС. Основною конкурентною перевагою наших підприємств є оптимальне співвідношення ціни та якості продукції, що дозволяє продавати

продукцію на вимогливих ринках (наприклад ЄС) та бути цікавим для виробників цього ринку завдяки низькій ціні продукції.

Було розроблено зовнішньоекономічний контракт з експорту йогурту «Яготинський» АО «Молочний Альянс». У результаті здійснення умовної експортної угоди з експорту молочних продуктів підприємство може отримати чистий прибуток у розмірі 28 604,88 \$. Рентабельність угоди з експорту молочного продукту йогурту «Яготинський», української фірми виробника, становить 43,605% це досить високий показник.

Таким чином ми бачимо, що в Україні досить розвинена промисловість з виготовлення молочних продуктів. Проаналізувавши вище викладену роботу ми можемо з впевненістю сказати, що український виробник молочних продуктів є досить потужним конкурентом на міжнародному ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про Єдиний митний тариф» від 5.02.1992 р. № 2097-XII
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII
3. Закон України «Про молоко та молочні продукти» № 1870-IV від 24 червня 2004 року.
4. Інструкція про порядок заповнення вантажної митної декларації, затверджена наказом Державної митної служби України від 09.07.1997 р. № 307 (у редакції наказу Держмитслужби України від 18.04.2002 р. № 207)
5. Бондаренко В.М. Розвиток ефективного виробництва молока та його промислової переробки в Україні / В.М. Бондаренко // Економіка АПК. – 2010. – № 5. – С. 61-64.
6. Вісник молочників – 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrmlprom.kiev.ua/ua/analitika/shchomisyachna-analitika/category/2016>
7. Кернасюк Ю.В. Молочний сектор: реалії і перспективи / Ю.В. Кернасюк // Агробізнес сьогодні— 2015. — № 6 – С. 10-12.
8. Косенко С.В. Теоретичні положення стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємств: визначення та класифікація/ С.В. Косенко // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2011. – № 3(15). – С. 117-128.
9. Лакішик О.В. Стан і перспективи експорту молока та молокопродуктів / О.В. Лакішик // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 136-141.
10. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Офіційний сайт Група компаній «Молочний альянс» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://milkalliance.com.ua>
12. Про молоко в Україні і світі... [Розмова з директором Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» академіком П.Т. Саблуком] / Т. Антоненко // Молочна промисловість. – 2010. – № 1. – С. 11-21.

13. Світовий ринок і місце молока на ньому // Мілк-юа – 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://milkua.info/ru/post/mirovoj-rynok-moloka-i-mesto-ukrainy-na-nem>

14. Скопенко Н.С. Сучасний стан та тенденції розвитку молочної галузі України // Інститут післядипломної освіти НУХТ – 2011 [Електронний ресурс] Режим доступу: http://ipdo.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=259

15. ТОП-10 найбільших виробників молочної продукції в Україні // Аграрне інформаційне агентство «Agravery» – 2016, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/top-10-najbilsih-virobnikiv-molocnoi-produkcii-v-ukraini>

16. Шубравська О.В., Сокольська Т.В. Розвиток ринку молока і молочної продукції: світові тенденції і вітчизняні перспективи / О.В. Шубравська, Т.В. Сокольська // Економіка і прогнозування. – 2010. – № 2. – С. 80-93.

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy «Pro Yedyniy mytniy taryf» vid 5.02.1992 r. # 2097-XII

2. Zakon Ukrainy «Pro zovnishnoekonomichnu diialnist» vid 16.04.1991 r. # 959-XII

3. Zakon Ukrainy «Pro moloko ta molochni produkty» # 1870-IV vid 24 chervnia 2004 roku.

4. Instruktisiia pro poriadok zapovnennia vantazhnoi mytnoi deklaratsii, zatverdzhena nakazom Derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy vid 09.07.1997 r. # 307 (u redaktsii nakazu Derzhmytshluzhby Ukrainy vid 18.04.2002 r. # 207)

5. Bondarenko V.M. Rozvytok efektyvnoho vyrobnytstva moloka ta yoho promyslovoi pererobky v Ukraini / V.M. Bondarenko // Ekonomika APK. – 2010. – # 5. – S. 61-64.

6. Visnyk molochnykiv – 2016 [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.ukrmolprom.kiev.ua/ua/analitika/shchomisyachna-analitika/category/2016>

7. Kernasiuk Yu.V. Molochnyi sektor: realii i perspektvy / Yu.V. Kernasiuk // Ahrobiznes sohodni – 2015. – # 6. – S. 10-12.

8. Kosenko S.V. Teoretychni polozhennia stratehii zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstv: vyznachennia ta klasyfikatsiia / S.V. Kosenko // Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy mashynobudivnoi haluzi: problemy teorii ta praktyky. – 2011. – # 3(15). – S. 117-128.

9. Lakishyk O.V. Stan i perspektvy eksportu moloka ta molokoproduktiv / O.V. Lakishyk // Ekonomika APK. – 2010. – # 3. – S. 136-141.

10. Ofitsiinyi sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>

11. Ofitsiinyi sait Hrupa kompanii «Molochnyi alians» [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://milkalliance.com.ua>

12. Pro moloko v Ukraini i sviti... [Rozмова z dyrektorem Natsionalnoho naukovoho tsentru "Instytut ahraryi ekonomiky" akademikom P.T. Sablukom] / T. Antonenko // Molochna promyslovist. – 2010. – # 1. – S. 11-21.

13. Svitoviy rynek i mistse moloka na nomu // Milk-yua – 2016 [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://milkua.info/ru/post/mirovoj-rynok-moloka-i-mesto-ukrainy-na-nem>

14. Skopenko N.S. Suchasnyi stan ta tendentsii rozvytku molochnoi haluzi Ukrainy // Instytut pisliadyplomnoi osvity NUKhT – 2011 [Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu: http://ipdo.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=259

15. TOP-10 naibilshykh vyrobnykiv molochnoi produktsii v Ukraini // Ahrarye informatsiine ahentstvo «Agravery» – 2016, [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://agravery.com/uk/posts/show/top-10-najbilsih-virobnikiv-molocnoi-produkcii-v-ukraini>

16. Shubravskaya O.V., Sokolska T.V. Rozvytok rynku moloka i molochnoi produktsii: svitovi tendentsii i vitchyzniani perspektvy / O.V. Shubravskaya, T.V. Sokolska // Ekonomika i prohnozuvannia. – 2010. – # 2. – S. 80-93.

Safonova M.Yu.

Student

Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

FOREIGN-ECONOMIC CONTRACT - THE RESULT OF THE EFFECTIVENESS OF FOREIGN TRADE OPERATIONS (ON THE EXAMPLE OF DAIRY PRODUCTS)

The article discusses the prospects of dairy product exports in the domestic and world markets. The list of leading countries in world exports of dairy products is presented. The production of dairy products of Ukraine from 2012 to 2016 has been analyzed. The list of the largest and most profitable dairy enterprises in Ukraine in the year 2015 is considered. There was also a complicated foreign economic contract for the export of dairy products and its effectiveness is proved.